

Historik finntorpet ”Janzéns” även kallat ”Fnuttas”

Bostadshuset vid Janzéns på 1960-talet.

Foto av Herbert Åkerström.

Lars Nilsson f 1827 i Jordbärsfallet, var son till Nils Ersson f 1779 vid gården ”Lars Johans”. Lars arbetade som dräng i Hökberget, Säfsnäs, mellan 1843-1846 då han kom tillbaka till Jordbärsfallet. Lars blev gift 1852 med **Anna Larsdotter** f 1825 i Hästkullen, (syster till brodern Nils hustru Lisa Larsdotter). De fick 8 barn, varan 4 dog i späda ålder.

Barn:	Lars Johan	f 1852	Edvard	f 1862 d 1863
	Clara	f 1854 d 1855	Albin	f 1865
	Emma Christina	f 1857 d 1858	Carl Johan	f 1867 d 1869
	Per Erik	f 1859	Emma Christina	f 1870 i Långmarken

Alla barnen födda i Jordbärsfallet förutom Emma f 1870 i Långmarken.

Familjen flyttade 1868 till Långmarken, Äppelbo. De emigrerade alltså inte till N. Amerika som det står i kyrkoböckerna. Lars dog 1890 i Långmarken.

Johanna Larsdotter f 1819 i Sigfridstorp, änka efter **Johan ”Jan” Nilsson** f 1812, flyttade hit från gården ”Grängs Petters” i byn. Fyra av barnen var också bosatta här: Johan f 1844, Lars f 1848, Johanna f 1851 och Clara f 1858. Även dottern Maja Stina Jansdotter med sonen Lars Edvin Jägerkvist f 1866.

Änkan **Johanna Larsdotters** 2.a gifte 1874 med **Johan Jansson Hübbert** f 1816 i Annefors, Säfsnäs. De var bosatta i Flatberget då Johan dog 1875 och Johanna flyttade då tillbaka till Jordbärsfallet. Johanna dog här 1893.

Namnet ”Janzéns härrör från:

Emil Jansson f 1892 tog sig namnet Janzén.

Hans far var **Johan Jansson** f 1844 i Jordbärsfallet och moder **Anna-Lisa Jansdotter** f 1855 i Örskogen, Järna. De blev gifta 1892 och bosatte sig här på gården. Johan dog 1894 och Anna Lisa 1925. Sonen Emil emigrerade till Amerika 1911 och kom hem igen på juldagen 1913.

Han bodde kvar på Jordbärsfallet till 1928 då han avled av hjärtfel.

Johan Janssons föräldrar var Jan Nilsson f 1812, gift 1836 med Johanna Larsdotter f 1819 i Sigfridstorp. Anna-Lisas föräldrar var Buller Johan Jansson f 1823 i Örskogen, gift 1854 med Anna Larsdotter f 1827 i Kullerberget.

Nås Tingslags Häreadsrätt, bouppteckning 18 augusti 1894, efter hemmansägare Johan Jansson.

Fastighet: Aflinge fastighet i Jordbärsfallet 5/512 Mantal utgörande 11.255 kappland
reducerat jordetal.
Manbyggning
Bobyggning
Ladugård jemte foderlada.
Gammal rökstuga
Källare

”Gammal rökstuga” som här nämns kan vara den som vi dokumenterat lämningar efter vid boplatsen ”NÖ om Janzéns”.

Emils halvsyster, **”Lill-Hanna”, Hanna Maria** f 1887 i Mästertorpet, Sigfridstorp, flyttade 1924 Ulriksberg, Säfsnäs, där hon samma år gifte sig med änklungen **Valfrid Gustafsson** f 1886 i Ulriksberg. Valfrids första gifte var med Hanna Jansson f 1885 i Lejen, d 1918. De fick sonen Gunnar Sigvard f 1916.

De var bosatta i Ulriksberg fram till 1930 då Lill-Hanna, Valfrid samt Valfrids son Gunnar kom hit till ”Janzéns”. Hanna dog 1953 och änklungen Valfrid Gustafsson och sonen Gunnar flyttade då till Laxtjärnstorpet och sedan till skolhuset i Laxtjärn.

Till vänster:
Emil Janzén.

Till höger:
Valfrid Gustafsson med
hustru Lill Hanna och
Valfrids son Gunnar.
Bilderna från 1930.

Båda bilderna från Ivan
Hööks samlingar.

Det har berättats att: *Sonen Gunnar Gustafsson, rodde över Rösjön till finnhemmanet Rönningen /Röjningsfallet på sydöstra sidan om sjön, där han slog åkrarna, hässjade och fraktade höet över sjön till Jordbärsfallet med båt. En lång och säkert många gånger besvärlig resa över sjön som snabbt kunde blåsa upp och ge riktigt kraftig sjögång. Vid landstigningen nedanför Jordbärsfallet måste han sedan bära höet upp för den branta stigen, en höjdskillnad på 70 meter*

1925 kom **August Johansson**, f 1897 i Bertils, Vakerskogen, och **Hulda Johansson**, f 1900 i Okkoberget, Flatberget, med nyfödda dottern Lilly och därefter föds dottern Elly 1928. Familjen flyttade i december 1928 till Bertils på Järna finnmark och därefter till Villosberget 1929.

Endast en spillra kvar av hemmanet ”Janzéns”

Foton av Herbert Åkerström på 1960-talet.

Resterna av Janzéns stuga 2009.

Det finns många skogsfinska hemman i våra finnmarker som genom åren har övergivits. På de flesta finner vi endast lämningar efter husgrunder, jordkällare och kallkälla som vittnar om det liv som levdes där.

Husen, oftast timrade av gedigna timmerstockar som lätt kunde återanvändas, revs och flyttades till andra hemman. Vid Janzéns i Jordbärsfallet, som var bebott till mitten av 1950 talet, lämnades husen till sitt öde och även bohag kunde vi skymta bland spillrorna av det som en gång varit ett hem åt många familjer.

Nu har naturen/skogen återtagit markerna i Jordbärsfallet!

Några bilder på kartlagda lämningar vid Janzéns

Järnskott kärrhjul av trä.

Ladruin med några stockvarv som klarat tidens påverkan!

Husgrunder med den gamla förbrukade spisen.

Stor öppen kallkälla, troligen för gårdens djur.

Arkeolog Greger Bennström från Dalarnas Museum gjorde denna dag ett besök vid Jordbärsfallet för bedömning av lämningarna. Denna kallkälla som varit skodd med trävirke, ligger i södra delen av hemmanet "Janzéns".

Stigen från Janzéns till stora åkern. I odlingsmarkerna på båda sidor av stigen finns mindre odlingsrösen så kallade "hackerör". Ett äldre folkligt namn på dessa rösen som uppstått genom hackbruk av marken.

Ett av de stora mossbeväxta odlingsrösen vid den stora åkern.